Лиманов не

Кок озіз

Кадизqали 1929.

М ФИ

ايماۋىت ۇلى جۇسىپبەك.

كوك وگىز

КАЗИЗДАТ.
1929

19527

Казглавлит № 2012 Тираж 4000

Ташкент, литография Геокартпрома

كوك وگيز

لارته‌ده ئُوش اغاينىدى جنگست بولبتى. يال
ده‌گه‌نده ئُوشه‌ؤُ ارا جالعىز وگيزى بولبتى. كونده‌ر
ده ئُبر كوُن وُشه‌ؤُى ه‌نشى السباق بولادى. وُلكه‌-
نى كوك وگيز دلك باسىن الادى؛ ورتانشىسى - ورتا-
سىن، كشىسى - ارتن الادى. وُلكه‌نى وگيزدلك با-
سىن، ورتانشىسى ورتاسىن، كشىسى ارتن باعىب
جوُرادى.

ئُبر - ه‌كى جىل وتكه‌نده كوك وگيز وسه‌دى؛ وُلكه‌-
يه‌دى؛ ئُوش اغاينىدى جنگست ئُبرىن ئُبرى كوره‌-
الماىتون بولادى.

جىلدارداي جىل وتكه‌نده، ه‌كى اغاسنك اماندىعن
ئُبلىب قايتوُعا، ئُنسى جول جوُرادى. ارادا ه‌كى قونب،
ورتانشى اعاسنا كه‌له‌دى. ونده ئُبر كوُن قوناق بولادى.
ه‌رته‌گنده ورتانشى اعاسن ه‌رتب الىب، اراعا ه‌كى قونب،
وُلكه‌ن اعاسنا كه‌له‌دى. ئُبرىن ئُبرى ساعنب قالعان
ه‌كه‌ن: كورسىب، اماندا سىب، قوُانسادى. ونده
ئُبر كوُن جاتادى.

که‌له‌رکۈنی کۈن قاتتی جاگیر بولادی،
بۈلار جاگیردان بۈیعب، ۈیقتاب جاتقاندا،
ـیانان ٔبیر قارا بۈرکت که‌لب، کولک وگیزدی کوته‌رب
ـب که‌ته‌دی. بۈلار کولک وگیزدی کیم العانین بلمه‌ی،
ـڠ ـ تاڭ بۈلادی.

قاراشارۋا كەشكە قويىن ايداب ۇيىنە كەلەدى.
ۇيىنە كەلىب: «قاتىن، كوزىمە ٴشوب ٴتۇسىب كەتتى
بىلەم، قاراشى!» دەيدى. قاتىنى قاراب، بايىنىڭ كو-
زىنەن كوك وگىزدىڭ جاۋىرىنىن سۇۋىرىب الادى.
اۋىل كوشىب، ٴبىر كولدىڭ جاعاسىنا كەلىب قونادى.
سول كۇندە ماناعى شارۋانىڭ قاتىنى ەكى قابات ەكەن.

قاتتىقلىق ادەتى؛ كۆزىدە بارىپ، كولىدىكى ارعامچان
تىرىق قاپ تەرەلىق تەرەپ اكەلەدىكەن.

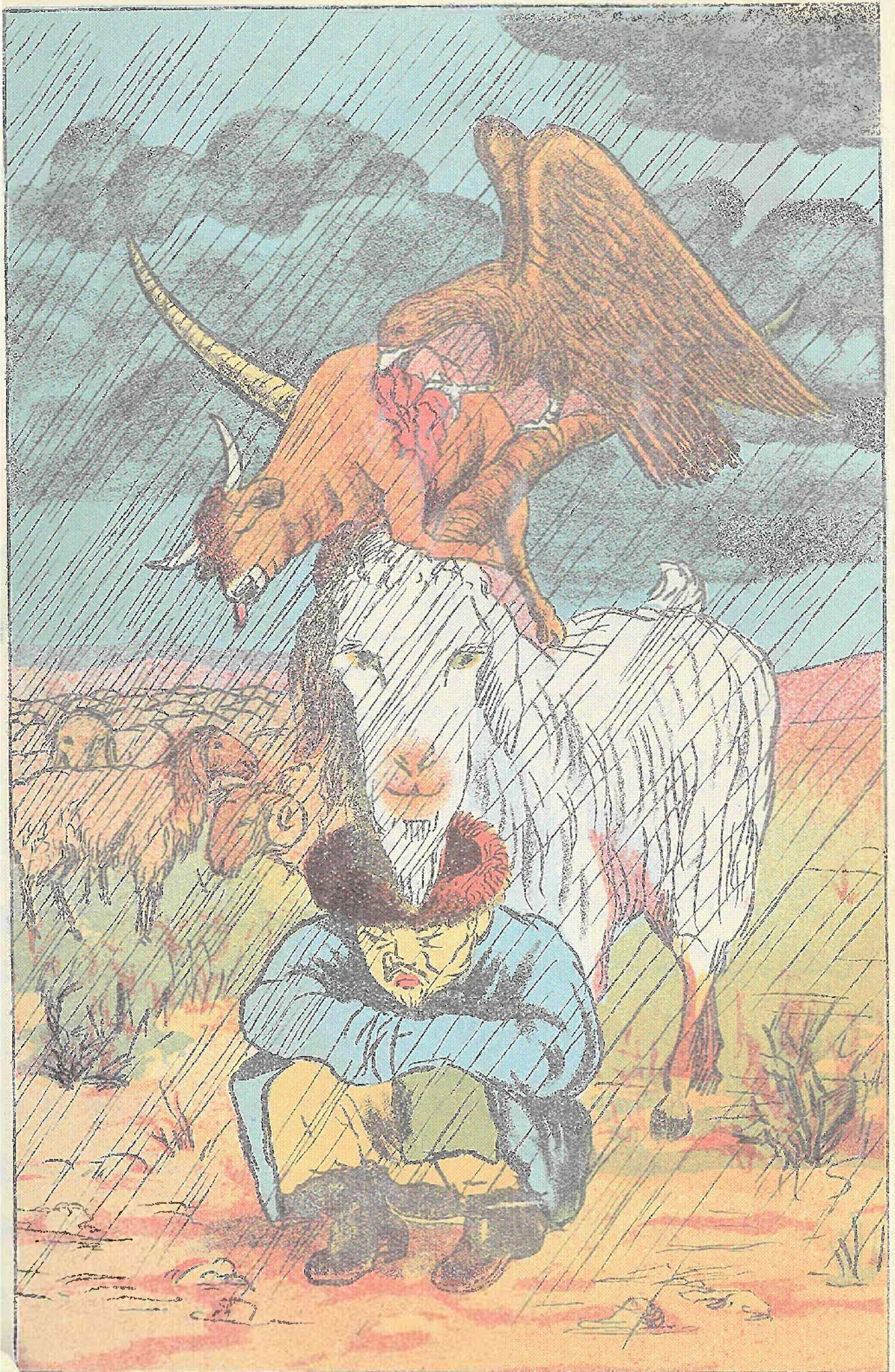
قاشى بىر كۈنى تەرەكتەن كەلىپ، قارا سا - سىنىداعى
بالاسى جوق. بايىم ۇرسادى عوپىدىپ، تەرەلىق
تەرگەن جەرىنىڭ يىرىدا گەلى جوگىرىپ كەلە جاتسا،
بالاسى ماناعى سوۋدان وتكەن جەرىدا تۇرىپ قالعان
ەكەن؛ بالاسىن ەتەگىنە وراپ، ۇيىنە الىپ كەلەدى.

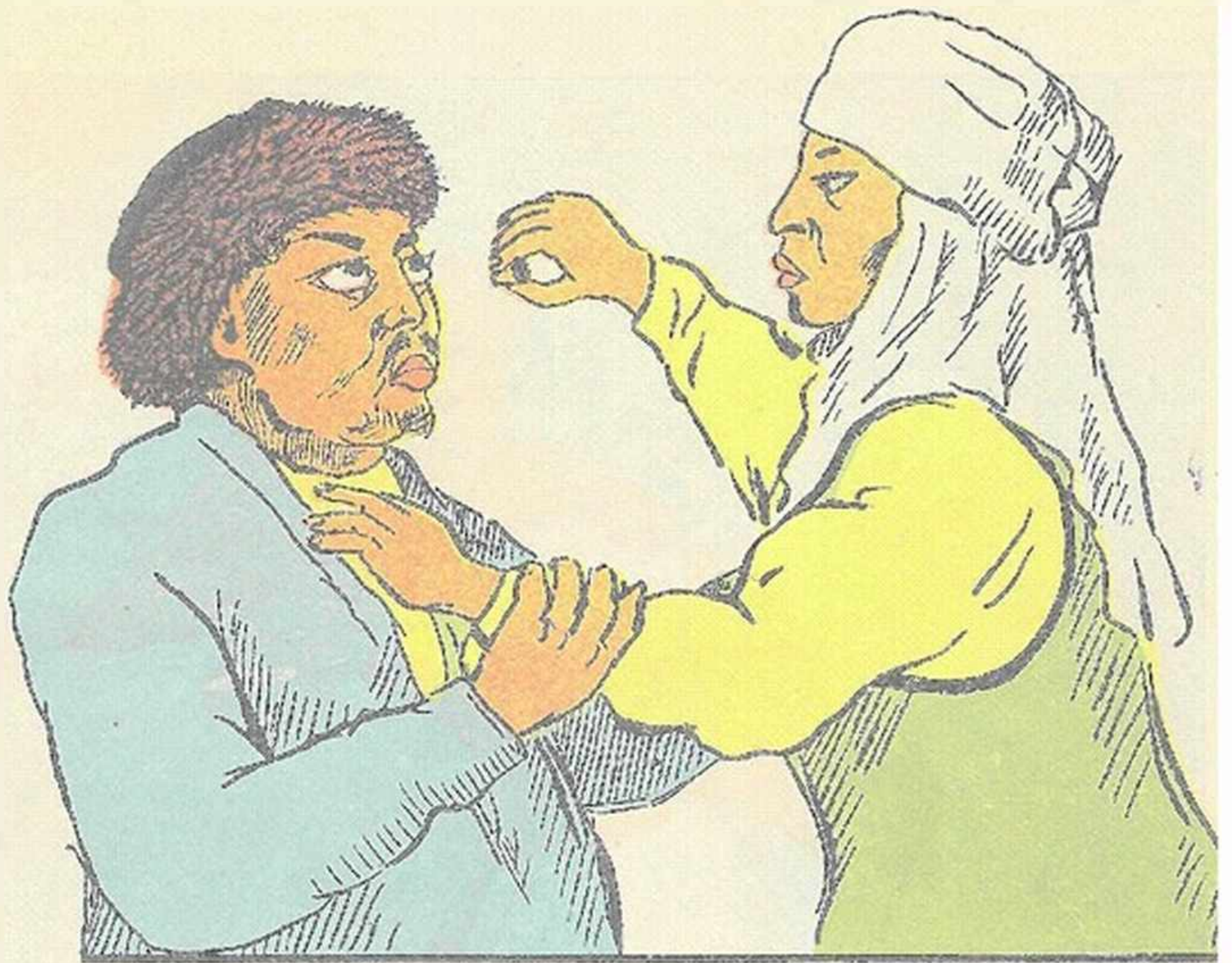
قارا جارۋا قوينىڭ وتى قايتىپ، كەشكە ۇيلىپ
ايلاپ كەلەدى. كەلسە - قاتتىق ۇل تاۋىپتى! شارۋا
قاتتى قۇۋانىپ، جوعارى ەلگە جوگىرىپ، تومەنگى
ەلگە تۇبەل بىرە سۇيىنىپ، شاقىرىپ توي قىلادى.

قارا شارۋا سوجىلى قىستاۋىنا بارىپ، قىستايدى.
مال قىستان كۆپلى شىعادى.

جاز شىققان سوڭ، قارا شارۋا باياعى جايلاۋىنا
كوشەدى. بالاسى ەندى ەكى جاسقا شىعادى.

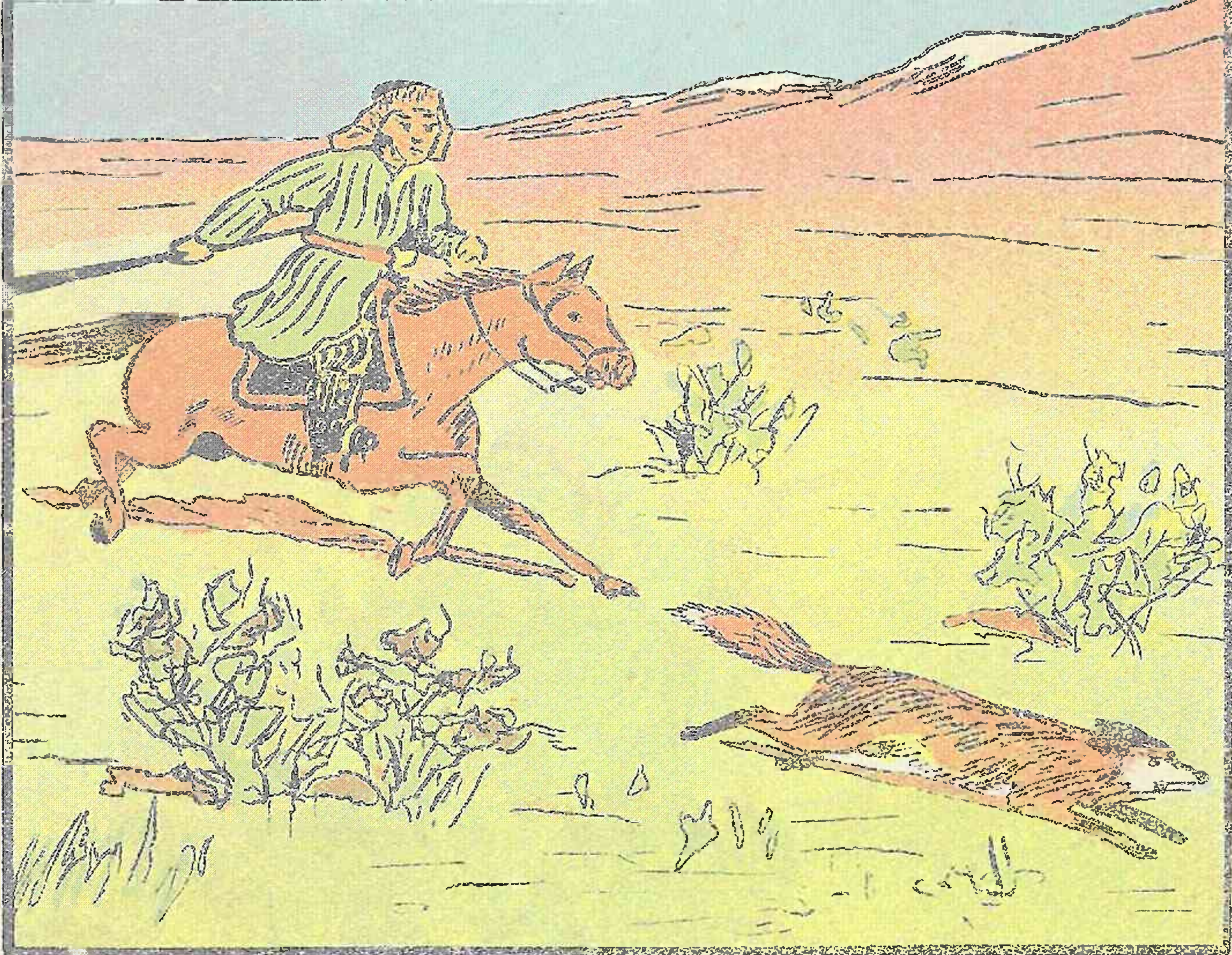
بىلتىر قارا شارۋا كوشىپ كەتكەننەن كەيىن، ۇلىڭ
ۇسىكى جۇرتىنا بىر جاۋ كەلىپ تۇنەگەن ەكەن. جاۋ-
ىڭ كوپشىگى ۇش جۇزدەي كىسى ەكەن. جەرسىزى
بولعان سوڭ، العى جاۋ قارىۋ-جاراعى مەن ەلەر
تۇقىمەن باياعى قارا شارۋانىڭ كونەن الىپ
ساتقان جاۋ ۇرىنىڭ ۇستەنە جاتقان ەكەن.

الگى بۇرکست كوك وگىزدك الىب بارا جاتسا ، دالادا جايلىب
اتقان كوب قويعا كەز بولادى؛ ىشىندە ُبىراق سەركەسى بار
لەن ؛ بۇرکست سول سەركەنىڭ ُبىر مۇيىزىنە قونىب وتىرىب ، وگىز-
ى جەيدى . قوىي باعىب جۇرگەن قاراشارىۋا جاۋىنىنان
تاب ، سەركەنىڭ ومىراۋىنا تىعىلىب وتىرادى . ُبىر ۋاقىتتا
ان اشىلدى ما ەكەن دەلىب ، الگى ادام جوعارى قاراعاندا ،
ناعى بۇرکست جەم جاتقان وگىزدىڭ جاۋىرىنى كوزىنە
ۋسىب كەتەدى . قاراشارىۋا كوزىمە ُشوب تۇسىب
ەتتى مە دەلىب ، ۋقالايدى دا ، ەلەلڭ قىلماي جۇرە
رەدى .

ۇيقتاپ جاتسا، تۇسىندە ٴبىر تۇلكى كەلىپ، جاۋرىنىنىڭ ٴبىر باسىن كەمىردى. جاۋرىنىنىڭ كەمىگىنە قىزىققان سىاقتى، تۇلكى الگى جاۋرىندى ۇستىندەگى ٴۇش جۇزدەي جاۋمەن قابات سۋىرىپ جونەلەدى.

بۇ نەمەنە دەپ، ٴۇش جۇزدەي جاۋ شۋشىپ ۋيانىپ، قاراسا - ۇزدەرىن سۋىرىپ بارا جاتقان ٴبىر تۇلكى ەكەن. كىسىلەر باسىن كوتەرىپ العاندا، تۇلكى قورقىپ قاشا جونەلەدى.

سوندا كوپ جاۋدىڭ ىشىندەگى ٴبىر جىگىت: «ٴبىر ەلدى بارىپ شاپقاندا، ۇستىنداعى اق ولجا تابارمىن،

دەپ، تۇلكىنى اتقا ٴمىنىپ قۋا جونەلەدى. قۋىپ جەتىپ، تۇلكىنى سوعىپ الادى. تۇلكىنىڭ ٴبىر جاق تەرىسىن سويىپ الادى، ەكىنشى ٴبىر جاعىن سويۋعا، تۇلكىنى اۋناتا المايدى.

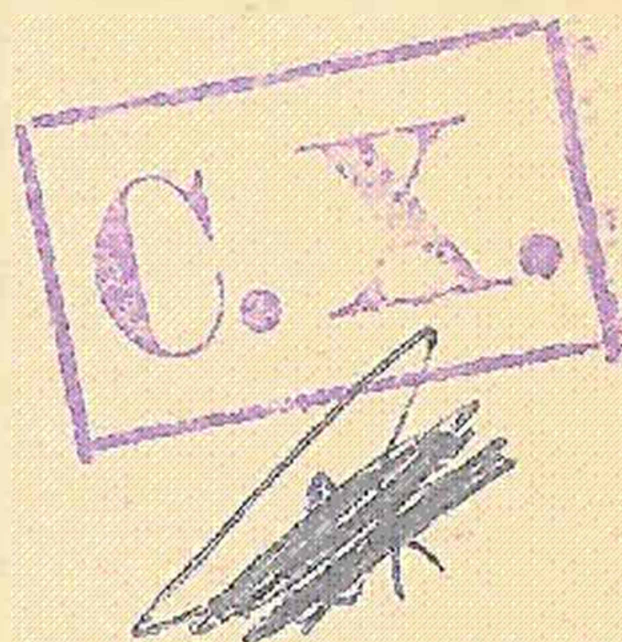
باياعى قاراشارۋا قوي جايىپ ٴجۇرىپ، ماناعى تۇلكىگە كەز بولادى. تۇلكىنى تاياعى مەن اۋدارىپ قاراسا، ٴبىر جاق تەرىسى سويۋسىز جاتىر ەكەن. تۇلكىنىڭ جارتى تەرىسىن سويىپ، ۇيىنە اكەلەدى. قاتىنى الگى تەرىنى يلەپ، ەكى جاس بالاسىنا تىماق

پىشەدى. پىشپە - تىماقتىڭ ەكى قۇلاعى مەن ماڭدا-
يىنا جەتىپ، ارتقى قۇلاعىنا الگى ٴتەرى جەتپەي قالادى.

ٴەندى مۇنى وقۋشىلار، ويلارىنا جۇگىرت:

كوك وگىزدى كوتەرىپ ۋشقان بۇركىت كۇشتى مە؟
بۇركىت مەن كوك وگىزدى كوتەرگەن سەركە كۇشتى مە؟
نەمەسە كوك وگىزدىڭ جاۋىرىنى كورىنە توسكەندە، ٴشوپ
قورلى كورمەگەن قاراشادىڭا كۇشتى مە؟ جوق ٴۇش
جۇرگىسىن ەرتوقىمەن، قارىن-جارعىمەن سۇيرەپ
جۇرگەن تۇلكى مىقتى ما؟ ايتەسە سول تۇلكىنىڭ
جارعى تەرىسى تىماق شىقپاعان بالا مىقتى ما؟ بولماسا
تىرىق قاپ تەرەكتى جايماۋىر قالاپ، كولدان ٴوتىپ كەلە
جاتقاندا، بالاسىنىڭ ٴتۇسىپ قالعانىن سەزبەگەن،
قاتىن مىقتى ما؟ لىڭ مىقتىسى قايسى؟

ۋسىنىڭ بارىنەن دە كوك وگىزىن بۇركىتتى
بىردەي كوتەرگەن سەركە مىقتى. ٴالكىشى، كورىنە
تۇسكەن كوك وگىزدىڭ جاۋىرىن ٴشوپ قورلى
كورمەگەن، قاراشادىڭا مىقتى. تۇلكى، قاتىن،
بالا - ۋشەۋىنىڭ مىقتىلىعى بىردەي.

C. X.

